

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

Caput Sextum. Quomodo sacra expeditio contra infideles à Leone X. Papa promulgata dissidio inter Dominicanos & Augustinianos ansam praeberit, quo postea schisma est exortum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

quam Hippias alter omnia præterita & futura, scire se arbitraretur. Magnum virum Lutherum futurum fuisse Beza in imaginibus suis dicit, sitantum prudentiæ & moderationis quantum Zeli attulisset. Quod in eo reliquum erat pudoris, immoderata libido; quod timoris, audacia; quod rationis, insania extinxit. Verum quæ in Luthe-ro præ ceteris insignes fuerunt tam dotes quam vitia, ex ijs quæ postea in vita ipsius describenda dicturi sumus, melius intelligentur. Et certe alius esse non potuit qui vitijs & licentiæ latissimam fenestram aperturus, obedientiam ac virtutem profligaturus, sectæ denique ex omnibus superiorum hæreticorum erroribus confarctatæ fundamenta iacturuserat. Quam vero in consueudis variarum hæreseon centonibus egregius ille fuerit artifex, ipsa historiæ nostræ series ostendet. Habes, lector, Lutheri natiuitatem, educationem, & primum in Ecclesiam ingressum: videamus porro eius egressum & defectionem, eiusque causam & occasionem. Sed vt legentibus omnia apertiora sint, rem ab ovo, quod dicitur, repetere, operæ precium videtur.

QUOMODO SACRA EXPEDITIO contra infideles à Leone X. PP. promulgata dissidio inter Dominicanos & Augustinianos ansam præbuerit; quo postea schisma est exortum.

CAPVT VI.

ARGUMENTUM.

- I. Leo X. Papa Crucem contra Selimum Turcarum tyrannum iubet prædicari.
- II. Principum Christianorum erga Papam obedientia.
- III. Crucis prædicatio terror Othomanicæ familia.
- IV. Pecunia ex Crucis prædicatione collecta Christiana Reipublica defensionis applicanda.
- V. AEmulatio inter monachos Augustinianos & Dominicanos, prima huius mali radix.
- VI. Ei schismati Dux Saxonie fauet.
- VII. Stuporij discessio à Luthe-ro & Saxonie Duce.

I. **D**ico non potest quanto terrore Selimus Turcarum Imperator vniuersum mundum circa huius sæculi initium impleuerit; adeo vt tam Oriens quam Occidens vel ad famam contumaciarum eius victoriarum contremisceret. Hic enim populorum domitor & crudelis parricida, postquam debellatis Persarum, Aegyptiorum &

Mamaluchorum regibus tot regna & ditiones imperio suo adiecit, nihil aliud nisi vniuersalem Monarchiam sominabat ac cogitabat. Iam ille in opulentissimas Italiæ & Hungariæ regiones oculos defixerat. iam ille Romanum Imperium ad prædam, iam Christianorum templa ad impiæ suæ superstitionis receptacula designabat. Extimulabat ipsum animus vastus: quem frequens rerum ab Alexandro Magno & Iulio Cæsare gestarum lectio & accendebat & alebat. (a) Horum enim Commentarios in patriam linguam traductos nunquam fere è manibus deponebat: adeoque horum exempla in omnibus ad imitandum sibi habebat proposita. Iam ille catenas & compedes miseris Christianis vinciendis præparatas, non aliter quam Germani olim, qui multos curtus funibus & catenis onustos secum adduxerant, vt ijs Romanos ad eadem & captiuitatem, opinionis errore & falsa spe sibi designatos, vincerent. Hoc omnium Christianorum periculo expegefactus Leo X. Pontifex Maximus Deique in magno hoc animarum imperio Vicarius, precibus & ieiunijs publicis Dei misericordiam implorari iussit. adeoque ipse vna cum sacro Cardinalium collegio nudis pedibus septem Romæ maiores Ecclesias visitauit: tum etiam per legatos & Nuncios ad sædus & bellam contra tam formidabilem hostem Christianos Reges, Principes & Reipublicas excitauit circummissis Breuibus seu Bullis Apostolicis, quibus omnes ad assumendum Crucis signum & tam sacram hanc expeditionem commonebantur. Ad Imperatorem missus fuit S. Sixti Cardinalis; ad Gallæ Regem, Cardinalis S. Maritæ; ad Regem Hispaniæ Cardinalis Aegidius; & ad Regem Angliæ Cardinalis Campegius. (b) Quia vero Christiana Reipublica factionibus tum distracta erat (quamuis vna vbique omnium esset religio) idem communis omnium parens sub præna Excommunicationis serid edixit vt pacem omnes colerent, & in quinque annos generales inducias facerent.

II. Huic Edicto morem gerentes Christiani Principes vno consensu arma contra communem hostem vertere instituebant. Maximilianus Imperator & Franciscus I. Galliarum Rex sacro huic bello interesse ipsi decreuerant; ille quidem quum

zelo
a Vide Ionium tom 1 lib 14 & 17. Vide Tillier.
& Cuiaciard lib. 13. Genebr. lib 4. Chronol. fol. 716.
b Nic. Sand in schif. Angl. fol. 28. & 29.

zelo tum proprio periculo stimulatus, ut cuius ad latus hostis iam potens & acer sedebat, hic vero tamquam præcipuus sacri huius federis auctor. Postquam igitur iam dictus Rex cum Pontifice Bononiæ congressus esset, multi passim Principes exstiterunt, qui suscepto voto & Crucis signo, militiæ huic nomen dederunt, eum in finem ut bellum ab Europa in Asiam transferrent, & qui barbaris hæcenus quasi pro incude fuerant, iam porro pro malleo essent, Sistite hic, invidi & calumniatores, qui omne malitiæ virus contra Pontifices euomere, omneque etiam sanctas ipsorum actiones calumniari soletis. Sistite, inquam, ab una parte notate admirabilem illius humilitatem, qui à nobis, ut vos dicitis, pro Deo habetur, nudis pedibus Ecclesias obeuntis, in pane & aqua ieiunantis, & tam calidis suspirijs & precibus pacem & misericordiam Ecclesiæ, cuius directio à Deo ipsi commissa est, poscentis; ab altera vero parte obstupescite tantam Christianorum Regum ac Principum obedientiam priuati iniurias tam facile Reipublicæ condonantium, & vnus imperio tanto consensu acquiescentium. Ita quidem conuenerat ut Romanus Imperator, cum Hungaris, Polonis & Germanis Constantinopolim aggredere; Galliarum Rex cum Heluetijs, Venetis & alijs Italiæ Principibus Græciam inuaderet; Hispaniæ, Angliæ & Lusitanæ Reges cum ducentis nauibus bellicis, & centum triremibus à Pontifice instructis Constantinopolim eodem tempore quo Imperator terra, mari oppugnarent. Vides ingentes ad bellum apparatus, & omnes Christianas nationes Crucis signo signatas, ad sacram expeditionem accinctas.

III. Porro sacræ hæc expeditiones, quas Cruciatas vulgo vocant Othomano imperio semper formidabiles fuerunt, postquam prima hæc verba signis inscripta prætulit: *DEVS VULT. HAC VNA MAHUMERES II. aliquandiu quasi fræno constitutus, nihil contra Christianos tentare ausus fuit. Ego (ait idem in quadam ad PP. Pium II. Epistola) mortis Iesu Christi culpam nullam habeo, quin etiam Iudæos à quibus ille Crucifixus est, execror & detestor, Cur ergo tu tuos contra me armas? Cur remissionem peccatorum ijs promittis qui bellum mihi intulerint?* Tum quidem Christiani & vno nomine & vna religione coniuncti, sub vno & eodem sacræ Crucis vexillo militabant. Saxo & Italus, Hispanus & Anglus eidem cohorti erant adscripti. Vna & eadem fides, vna eademque lex omnium ani-

mos stimulabat, voluntates coniungebat, & ad tam periculosa & ultramarinam expeditionem Principis Christianorum suasu & mandato non solum contra infideles, verum etiam hæreticos suscipiendam animabat. Recte enim ab Epiphano dictum est, *prauam fidem ipsa infidelitate peiorem esse. Hæc enim non credendo credere; illos vero credendo non credere.* Quod si eiusmodi expeditionum exitus non semper votis respondit, exque animose magis susceptæ, quam feliciter perfectæ sunt, Dei iudicia super nos agnoscamus. *Bonum enim Consilium sæpe, ut Solon aiebat, infeliciter cadit: nec valde Mundi iudicium curare oportet, omnia ex euentu iudicantis.* Illud certum est, eiusmodi conatibus hostium sæpe consilia elusa atque elisa fuisse. Negari non potest, si magni illi duo Principes Carolus V. Imperator & Franciscus I. Galliarum Rex vires suas non ad mutuam perniciem & ruinam, sed Turcarum oppugnationem conuertissent, Solimanum de Rhodo & Hungaria nunquam triumphaturum fuisse. Atque, o, vti nam tot duces peritissimi, tot fortissimi milites tam Germani quam Galli, qui mutua laiciæna absuncti, in medijs patriæ cineribus sepulti iacent, vim suam & arma contra Turcas coniunxissent! *Quis non putet immanissimum tyrannum de sua magis salute defendenda, quam aliorum oppugnanda cogitaturum fuisse? Tantum abest ut arma ille ultra Sigethum, quemadmodum, proh dolor, fieri vidimus, prolaturus fuerit. Quin certum est tantum imperium è manibus eius extorqueri, & à Gallica Nobilitate præcipue, cuius pristinam virtutem in Sidonis, Tyri & Hierosolymæ muri testantur. gloriosum salutis nostræ tropæum ex Constantinopolitanæ vrbs turribus ac pinnis efferri, illudque pulcherrimum S. Sophiæ à Iustiniano Imperatore ædificatum templum, ad veræ religionis vsum repurgari potuisse.*

IV. Ceterum quandoquidem pecunia belli neruus est, sine qua nihil non dico præclare, sed ne geri quidem aliquid potest (id quod Græci optime intellexisse videntur, dum in eodem templo quod Marti consecratum erat in Delo Insula, thesauros suos asseruari voluerunt) necesse sanctum erat de modis eius colligendæ, & tam arduum opus perficiendi cogitare. Et ad hunc quidem finem, Imperatoris aliorumque Principum rogatu iubilæum per omnes Christianas prouincias fuit annunciatum, ut deuoti homines qui ipsi ad sacrum hoc bellum ire non poterant, ad

eleemofynas & quaſi contributionem quandam excitarentur: exemplo magnanimi illius à Græcia ducis, qui cum ad oppugnandam Trojam proficiſci ipſe non poſſet, jumentum ſuum Agamemnoni dedit. Quod ex devotis hiſce contributionibus colligitur argentum, non eo deſtinatum erat, ut S. Sedis calumniatores dicunt, ut in Vaticanum ſeu Capitolium ararium inferretur; ſed ut in ſtipendia militum, ad inſtituendam claſſem, & reliquos tanti belli apparatus erogaretur: parte etiam ejus aliqua magnum illud & ſuperbum S. Petri Eccleſiæ à Julio II. PP. coeptum ædificium abſolveretur. Antiqua jam olim fuit conſuetudo, ut in ejuſmodi neceſſitatibus Indulgentiarum theſauros recludat Eccleſia, quo ad opem ferendam Chriſtiano nomini, Chriſtianorum auxilia evocentur, iſque ad Paradifum via præparetur, quæ pœnitentia, precibus & eleemofynis planior fit & facilior. Ipſi SS. Patres quotieſcunque Chriſtianus aliquis Princeps Eccleſiæ bona involare conatus eſt, iſdem ad deſenſionem uſi ſunt: quemadmodum tempore Ladislai regis Neapolitani factum legimus. Et hodie etiam ſacra hæc contributio quam *Croiſadam* ſeu *Cruciatam* appellant, in Hiſpania, adeoque in Indiis etiam durat, ſic ut ab unoquoque capite ad minimum bini Regales, uti vocant, exigantur, à ditioribus vero aut honoratoribus octoni ſolvantur: è qua pecunia præſidiis, quæ Hiſpaniarum rex contra Mauros & Turcas continuo alere cogitur, ſtipendia ſolvuntur: cujus ſumma ad vicies centena aureorum millia ſingulis annis aſcendere ſolent. Noſtro tempore idem à Papa Luſitanæ regi permittitur, ubi illud nondum fuit uſitatum, à primo ſacro Chriſtianorum bello, tunc quando infortunatus Rex Sebastianus majori animo, quam viribus, expeditionem contra Maroci & Feſſæ regem ſuſcepit, ſed in ipſa cum magna Nobilitatis parte periit. Eadem pecuniæ colligendæ ratio in Hiſpania & Italia nonnunquam adhuc iis, qui bonam Chriſtianæ Reipublicæ operam navant aut navaturi ſunt, à Pontifice conceditur: quo minus enim in Gallia & Germania idem hodie uſitatum videmus, indeuotio vel deſpectus ejuſmodi rerum ab Hæreſi invecus, obſtat, ſic ut ejuſce rei cauſa fores eorum nemo pulſandas cenſeat. Vidi ego in hac urbe (Burdigala) Alexandrum Nicolo Paronichū, Sangiaci ſeu præfecti Scutarenſis fratrem, & Sinaï ſupremo Baſſæ proxima cognatione junctum: qui à Papa Sixto V. Breve impetrarat quo Ju-

dulgentia iis qui eleemofyna ipſum adjuvarent, concedebatur. Hic deſerta Mahumetana religione, multos Chriſtianos è miſerrima ſervitute liberat, & eorum opera, edito prius atroci cum Turcis conflictu, duas triremes abduxerat; in quo quum oculos ſagittæ icſtu amiſſet, à Pontifice beneficio aliquo affectus, per Breve illud, à Cruciatam in Hiſpania Conſilio approbatum, plus quàm viginti aureorum millia collegit.

V. In Germania Albertus Brandeburgicus, Elector & Archiepiſcopus Moguntinus, Primas Germaniæ, cui ea potestas à S. ſede tributa fuerat (a) hanc Cruciatam prædicandi populumque ad contributionem exhortandi provinciam Joanni Tecelio (b) Dominicano ſeu Jacobino monacho, Francofurti tum commoranti, demandavit: eo poſſimum quod hominem hunc ei rei maxime idoneum cognoviſſet, ut qui jam ante miſſas in Livoniam & circumjacentes regiones à Pontifice Indulgentias, quo Teutonicis Equitibus Moſcovitico bello vexatis ſuccurreretur, prædicaverat. Id Joannes Staupitius nobili genere natus, Generalis Auguſtiniani Ordinis Vicarius, non ad ſui tantum, verum etiam totius Ordinis contemptum & injuriam pertinere interpretatus eſt, ut qui longo jam tempore id muneris in Germania obire conſueverat. Et ſic hos quidem lucri ſpes inter ſe commiſit. O avaritia! avaritia, quam care nobis conſtas! Non ſine cauſa Philoſophus dixit, nullam capitalioſam Rerum publicarum eſſe peſtem quam avaritiam: quamvis ambitionem multo magis noxiam eſſe velit is, qui nulla alia re quam humani generis odio celebratur. O miſeri homines (exclamabat ille) (c) omnium malorum veſtrorum ſons & origo eſt ambitio. Vera & meliori auctore digna ſententia! ſed ad rem Staupitius hac, ut ipſe interpretabatur, injuria irritatus, aperte proteſtatus eſt eam ſe minime laturum. Tecelius econtra, circummiſſis undique Ordinis ſui Fratribus, non viva tantum voce, ſed ſcriptis etiam Indulgentias annuſciavit & defendit, ac primus ſeſe iis qui S. Sedem ſub Indulgentiarum abuſus prætextu oppugnare inſtituerant, oppoſuit. Vidisti ſu-

a Cochlaus in *Aſſis Luth.* Surius in *Comment.* Anno 1517. Sedelius in *Vita Lutheri* initio. Mathæſius. *Selnecc.* Melanthon in *Vita ejuſdem*. b Cochlaus in *Aſſ.* Luth. *Selnecc.* fol. 5. c *Timon.*

suprà Techellim Persam monachum patriæ religionis ritus mutantem: ecce tibi alium confimili nomine in Europa monachum, eodem tempore antiquam religionem magno animo propugnantem.

*Ac veluti si quando leo stribundus, & esse
Fulmineo metuendus aper, de monte ruentes
Fonsiculum ad tenuem properant, dum cadere neuter
Sustinet, in magnas exsurgunt protinus iras,
Exacuantq; seros dentes, tum plurima dantq;
Vulnera & accipiunt, donec qui robore victum
Se sentit fugit, & victoris subtrahit ira:*

Sic duo hi monachi, productis quasi etiam nigro & albo colore distinctis fratrum suorum cohortibus, concurrere & digladiari cœperunt (a) tanta utrumque pertinacia, vt velut ex duorum attritu lapidum scintilla excutiuntur, ita ex horum concursu ignis exortus sit quo vniuersa Christiana Respublica fere conflagrauit. Et Augustinus in primis, odio & inuidia, quæ non minus in monachorum claustris quam regum palatijs sæpe regnant, inductus, opimum sibi bolum è faucibus ereptum ægerrime ferens, vlcisci se, & Dominicans quæcumque posset impedimenta obijcere constituit: id quod facile effecturum se putabat, si modum hunc indulgentias prædicandi tamquàm nouum & commentitium salutis subsidium criminaretur, & deuotam Germanorum liberalitatem frigidaret, auaritiam ac latrocinia quæstorum seu concionatorum exaggerando, & vt mos est maleuolis, vera quædam plurimis falsis ac mendacijs miscendo (b). Quis enim eredat, tam procul illorum Prædicatorum D. Dominici filiorum animas ab omni pietate ac Dei timore abfuisse, vt tam execrabilis blasphemias, quarum ab aduersarijs accusantur, proferre ausi fuerint. At ex contentione hac (c) tamquam scintilla initio neglecta, tantum quantum videmus incendium natum est, quod momento longe lateque omnia amplexum, incomparabile damnum Ecclesiæ inuexit, & totum terrarum miscuit orbem.

VI. Primis his motibus statim potentissimus Germaniæ Princeps Fredericus Dux Saxonie sese immiscuit, eo quod Moguntio in Archiepiscopus Magdeburgici petitione fuisset posthabitus, tum etiam quod Ecclesiasticorum magnitudini & opibus inuideret. Tanto ergo faciliores aures Staupitio præbuit, à stationarijs illis seu quæstoribus Germaniam expilari, & paucorum auari-

tiam vix totius populi opibus expleri conuerterent: eundemque vt acriter sese opponeret, promisso suo fauore & auxilio, est cohortatus. Staupitius à Duce, vt dicere cœpimus, animatus, cœptam telam pertexere summa quidem diligentia allaborauit: nihilominus tamen vt Alexander olim primus Arianismi auctor, hæresi suæ nomen non dedit. (Arrio hunc ei honorem præcipiente) ita Staupitius quoque quamuis prunus lapidem, validiori postea brachio vibrandum, contra Ecclesiam coniecisset, sectæ tamen, cuius si non auctor, certè promotor fuerat, nomen dare non potuit, sed honorem hunc, vel potius turpitudinem alteri reliquit. E simili ferè contentione Bohemicum schisma, quod etiamnum durat, exitisse legitur. Quum enim Wenceslao regnante Academia Pragensis à Carolo IV. fundata Rectura Germanis commissa esset, Bohemi hac isti sive injuria sive injuriæ opinione, omnem vindicandi se de Germanis occasionem quaeriverunt. Nec multo post homo quidam de schola Wiclevi ex Anglia hæretici libros apportauit, è quibus Joannes Huss, bonus & subtilis Dialecticus disputandi materiam desumit, atque ita portas divisioni seu schismati aperuit. Hic ille est, qui primus haustum è Wiclevi libris venenum, per scholas passim disseminauit. Nec segnis Germani ad disputandum & contendendum incubuerunt; præcipua tamen de regimine & præminentia erat contentio; qua tandem Germani Bohemis cesserunt, qui Joanne Hussio duce novam sibi Ecclesiam formarunt, Rege interea homine ad seruiendum quam ad imperandum priori, conuiente, nec quidquam contra faciente. De hoc schismate prolixius hic agere supersedeo, ut de quo alibi, quando scilicet Bohemiæ statum indicaturus sum, quæcumque eò pertinent explicare constitutum habeo. Nunc duorum istorum

D 3 mo-

a *Theses Lutheri contra Indulgentias Anno 1517. pridie omnium SS. editæ, cum Epist. ad Alb. Archi-Episcopum Mog. Vid. Tom. 9. Op. Luth. German. Anno 1509. fol. 8. & seq. Tom. 1. len. fol. 12. Tom. 1. Epist. pag. 37. b Selnecc de Orat. Aug. conf. & vita Lutheri pag. 5. 6. contra Pontificis potestatem dicta insinuat. c Cochlin Actis Luth. Vlenbergius in vita eiusdem referunt quomodo Tetzelius Prædic. Ord. Francofurti ad Oderam statim visis Lutheri Thesibus alias Theses opposuerit. Item Ioannes Major Eckius Ingelstadi. Theologus Annotationes in Theses Lutheri, ex quibus ad Disputationem Lipsiensem gradus factus est.*

monachorum de Ecclesiâ, ut illi de scholâ Cathedra inter se contendendum pugnam videamus; & quomodo spiritus discordiæ tertium quoque è suo clauetro extraxerit, ostendamus.

QUOMODO DIABOLUS Ecclesiam vexaturus, Conuentus Fratrum spirituales & Oratoria obeat, atque etiam incat; quibusque artibus ad seducendos homines utatur.

CAPUT VII.

ARGUMENTUM.

- I. *Diaboli. primi mendaciorum architecti & parentis, in assilienda & turbanda Christi ecclesia consuetudo & versutia.*
- II. *Quomodo idem animas hominum à divina abstrahat deuotione.*
- III. *Solus Dei amor omnem ad diuersandum nobis datum locum iucundum reddidit.*
- IV. *E Monachorum claustris & jam olim, & nostro etiam tempore complures heretici prodierunt.*
- V. *Insidia & machinationes quibus diabolus in supplantandis animabus utitur.*
- VI. *Contra Angelorum Sanctorum studium in iis seruans.*
- VII. *Lutherus à vita Monastica desilit.*

I. Ille, ille, inquam, qui vix creato è nihili visceribus hoc Universo, nefarium in ipso cœlo bellum Deo inferre ausus est (qui que postea hic in terra jam ultra plures mille & sexcentos annos bellum contra hominem à se per serpentem in terrestri Paradiso victum (a) non minus strenuè quam continuo gessit) non tam vi quam versutia (b) omnibus in rebus utitur, ut qua omnes hujus Mundi homines vincit: quumque Creatori nocere nihil possit, in Creaturam ipsam suam effundere studet, non aliter quam latrunculi, qui hostium acie præterita, sarcinas non tam victoriæ quam prædæ spe invadunt. Solet idem ut S. Hieronymus quodam loco notat, bellum homini illaturus, non aperto Marte pugnare, sed insidias locis opportunis collocare, aut excubitores corumpere. Idem tamquam explorator astutissimus, alieno assumpto habitu, adversariorum suorum qui Deo seruiunt, quorumque curæ & custodiæ Dei domus commissa est, fossas, valla & propugnacula transscendit, ibique curioso oculo omnia notat,

illud in primis, quomodo vigiliæ habeantur, id est, qualis vita ab Ecclesiâ Prælati ducatur. Novit enim Religiosorum Deo; dicatur hominum domicilia Christianæ Republicæ esse propugnacula, secessum pietatis, fugam vitiorum, & latebras innocentie tutas. Ibi inclusi vivunt, qui ut in spiritus libertate dignius ac melius Deo servire, & tentationes quibus homines in hoc Mundo vexari solent, effugere possint, carnem domant & castigant: eoque tam vita quam nomine Religiosorum, ab iis qui in Mundo vivunt, discernuntur. (c) Hic ille omnes angulos, omnes recessus & latebras excutit, an forte animam aliquam ægram ejusque vitæ ædentem invenire, ac sanifici aliquem possit (d) quem carceris, flagellorum, cilicii, jejuniæ periculis carceris, cui sanguis bulliat, quemque venter ad heluacionem vocet: qui denique tamquam Psyllus aliquis, veneno suo aërem & terram poltea inficiat. Vbi jam quasi ex venæ tactu animadvertit illum renium febris teneri, alium aliquo alio male affecti animi morbo vexari, ut qui luxuriam præferat continentie, crapulam jejuniis, libertatem obediencie, humilitati gloriam, opes paupertati: Deus bonæ quanta solertia magnus ille Venator plagas suas explicat, Vulcania retia tendit: immo ut prædam tanto certius assequatur, nassis suis aquam, plagis terram, & retibus aërem undique impedit. Diabolus superbissimus spiritus, (ait Religiosus quidam (e) ejus tentationibus sæpe vexatus) eodem modo quo domino suo servire sibi vult. nec hoc contentus, etiam quos potest servitio ejus subtrahit, ut quasi de ipso Deo triumphet. Tunc enim plenam sibi adeptus victoriam videtur. Mavult ille sibi serviri à Christiano quam à Judæo, à Catholico quam ab heretico, à Religioso quam à sæculari. (f) His (Religiosis scilicet) multo lautius stipendium solvere paratus est, propterea quod Deo sacrati fuerunt. Eiusmodi vasa si forte profanaverit, summam Deo contumeliam fecisse se putat; non aliter quam si quis, ut de hoste acerbius se vindicet, lectum ejus nuptialem polluat. Et quamvis ipse Monasteriorum, hic in montium & rupium cacuminibus, ibi in profunda & obscura valle, alibi inter saltus avios, alibi in vastis solitudinibus sitorum, positus à proposito cum deterrere quodammodo debere videatur; videmus tamen nec claustris, nec

a Gen. 3. b 1. Cor. 11. 2. &c. c Vide Platum de bono Status Religiosi. d 1. Petri. 5. c Albanpin. in Flagel. Elab. 40. 8. &c. Habacuc. 1. 16.